

در سخنرانی در کنفرانس عمومی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی؛

صالحی: آژانس برای اثبات ماهیت مستقل خود فعالیت‌های هسته‌ای عربستان را هم بررسی کند

تهران (پانا) - علی اکبر صالحی، معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان انرژی اتمی کشورمان، با سخنرانی در شصت و چهارمین کنفرانس عمومی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به طور مجازی، مواضع کشور را درباره موضوعات مختلف تشریح کرد.

متن این سخنان به شرح زیر است:

آقای رئیس، مدیرکل، عالیجنابان، خانم ها و آقایان،

جهان در حال تحمل شرایط کاملاً جدی و منحصر به فرد ناشی از بیماری همه گیر کرونا می باشد که عملاً بسیاری از مجامع و سازمان ها از جمله آژانس را ملزم ساخته تا روش کار خود را تغییر دهند. با توجه به این موضوع، برای اینجانب مایه خرسندی است که از طریق آنلاین به شصت و چهارمین نشست کنفرانس عمومی آژانس پیوسته ام.

آقای رئیس،

در میان چنین محیط تاریک و دردناک منحصر به فرد که تقریباً تمامی اعضای آژانس به طریقی از کرونا رنج کشیده اند، جامعه جهانی نمی تواند شاهد پاره شدن رشته دیگری از چند جانبه گرایی، یعنی معماری سازمان ملل باشد. پوشیده نیست که سازمان های بین المللی تحت فشارهای سیاسی از جانب برخی کشورها قرار دارند و آژانس نیز از این قاعده مستثنی نیست. از یک سو، در این برهه زمانی حساس برای چندجانبه گرایی، علت وجودی نظام سازمان ملل متحد تحت سوال جدی قرار گرفته است و از طرف دیگر، آژانس بین المللی انرژی اتمی از زمان تاسیس تاکنون، با چالش های بسیار جدی در نوع خود روبرو است.

خرسندم که بگویم جامعه جهانی مرحله اول این مصیبت وخیم را با موفقیت پشت سر گذاشت. اعضای شورای امنیت سازمان ملل متحد در نیویورک به درستی نشان داده اند که آنها مایل به مصالحه بر سر این دستاوردها، آن هم به دلیل اعمال رویکرد ارباب از سوی یک کشور عضو خاص نیستند. ۱۳ عضو از ۱۵ عضو شورای امنیت نه تنها به اتفاق قطعنامه آمریکا درباره تمدید تحریم تسلیحاتی علیه ایران را که در تناقض آشکار با قطعنامه ۲۲۳۱ بود، رد کردند، بلکه همچنین از به رسمیت شناختن ایالات متحده به عنوان یک شرکت کننده در برجام برای استفاده از مکانیزم ZWNJ؛ های ویژه این توافق برای بازگرداندن تحریم ZWNJ؛ های خاتمه یافته شورای امنیت، خودداری کردند. این یک سرمایه واقعی است که باید کاملاً حفظ شود.

همچنین، اینجا در وین، آژانس و جمهوری اسلامی ایران حداکثر هوشیاری را در رابطه با منافع بلندمدت خود نشان دادند؛ با این نگاه که این منافع فقط از طریق همکاری متقابلی که از هرگونه نفوذ خارجی به دور باشد، محقق خواهد شد. از این رو، آژانس بایستی در چارچوب تعهدات پادمانی دولت ها ذیل موافقتنامه جامع پادمان و پروتکل الحاقی، عزم خود را نشان دهد که بر سر بی طرفی، استقلال و حرفه ای گری به خاطر برخی راحت طلبی های کوتاه بینانه مصالحه نمی کند.

شایان توجه است بدانید که ایران به تنهایی ۲۲ درصد از کل بازرسی های آژانس را در سطح جهانی دریافت می کند. در سال ۲۰۱۹، ۴۳۲ بازرسی و ۳۳ دسترسی تکمیلی در ایران انجام شده است. بعلاوه، آژانس همچنین قادر بوده است تا فعالیت های راستی آزمایی خود در ایران را حتی در طول شرایط سخت ناشی از همه گیری کرونا ادامه دهد. با این همکاری شفاف و گسترده، ایران و آژانس توافق کردند که با حسن نیت برای حل سه سوال مربوط به پادمان همکاری کنند؛ با این تفاهم که

سوال یا درخواست دیگری برای دسترسی، بر اساس تجزیه و تحلیل اطلاعات در دسترس آژانس، وجود ندارد.

چنین رویکردهایی که در نیویورک و وین اتخاذ شده‌اند، روزنه‌ها و امیدهای فضا تاریک سیاسی برای چندجانبه‌گرایی بوده و شایسته توجه واقعی هستند.

آقای رئیس،

در رابطه با وضعیت کنونی برجام، مایلم بگویم در حالی که هنوز یک توافق گسترده در میان جامعه جهانی وجود دارد که برجام باید به عنوان یک نقطه عطف واقعی در تاریخ چندجانبه‌گرایی و به عنوان یک دستاورد مهم دیپلماسی حفظ شود، این توافق به دلیل خروج غیرقانونی ایالات متحده از آن، در یک وضعیت شبه بن بست گرفتار شده است. بنابراین، حفظ برجام مسئولیت مشترک کلیه اعضای جامعه بین‌المللی است. در این زمینه، مسئولیت اتحادیه اروپا به ویژه سه کشور اروپایی به عنوان اعضای برجام از اهمیت بالایی برخوردار است، از جمله اینکه آنها باید تعهدات خود را به طور کامل و موثر اجرا کنند. بنابراین، این توافق فقط زمانی حفظ می‌شود که مفاد آن به طور متعادل توسط همه طرفین درگیر در آن، اجراء شود. در نتیجه، ایران چاره دیگری جز اتخاذ رویکرد گام به گام در اجرای بندهای ۲۶ و ۳۶ برجام برای بازگرداندن تعادل از دست رفته توافق، نداشته و ندارد.

آقای رئیس،

جمهوری اسلامی ایران اهمیت بالایی برای ایمنی هسته‌ای قائل است. در همین راستا، پیشرفت‌هایی در ایجاد یک مرکز ایمنی هسته‌ای پیشرفته (NSC) حاصل شده است. در حالی که مسئولیت ایمنی و امنیت هسته‌ای کاملاً برعهده کشورهای عضو است، ایران به شدت معتقد است که این حوزه‌ها باید از طریق همکاری بین کشورهای تقویت شده و ارتقاء یابند.

اخیراً تهدیدهای جدیدی از سوی طرف‌های ZWNJ؛های بدخواه توسط ابزارهای سایبری و سایر ابزارهای فناوری، مشاهده شده است. در این رابطه، به انفجار اخیر در تاسیسات هسته‌ای شهید احمدی روشن (نطنز) اشاره می‌کنم که همانطور که قبلاً هم اعلام شد، در اثر خرابکاری بود. این اقدامات خرابکارانه باید توسط آژانس و کشورهای عضو محکوم شود. ایران این حق را دارد تا هر اقدام لازمی را برای محافظت از تاسیسات خود انجام داده، و در برابر هرگونه تهدیدی، واکنش لازم را به طور مقتضی اتخاذ نماید.

در همین راستا، جمهوری اسلامی ایران مصرانه حرکت خود به سمت کاربرد صلح آمیز دانش و فناوری هسته‌ای ZWNJ؛ای در زمینه‌های مختلف از جمله کشاورزی، بهداشت، صنعت، و همچنین تداوم تولید برق هسته‌ای ZWNJ؛ای را ادامه می‌دهد. در همین جا، ما تأکید می‌کنیم که یکی از ماموریت‌های اصلی آژانس "تقویت تبادل علوم و همکاری فنی در مورد استفاده صلح آمیز از انرژی اتمی" و "تشویق تبادل و آموزش دانشمندان و کارشناسان در حوزه استفاده صلح آمیز از انرژی اتمی" در بین دولت‌های ZWNJ؛های عضو می‌باشد.

آقای رئیس،

ماهیت حرفه‌ای ZWNJ؛ای، بی‌طرفانه و مستقل آژانس تنها در صورتی تضمین می‌شود که آژانس اطلاعات موجود در مورد فعالیت‌های ZWNJ؛های هسته‌ای ZWNJ؛ای پادشاهی عربستان را نیز بی‌ZWNJ؛چون و چرا و بی‌ZWNJ؛طرفانه بررسی کند. اگر عربستان سعودی به دنبال یک برنامه هسته‌ای صلح آمیز است، بنابراین باید شفاف عمل کند و به بازرسان آژانس اجازه دهد فعالیت‌هایش را راستی آزمایی کنند. در این زمینه، رژیم اسرائیل که به عضویت آن پی‌تی در نیامده و به طور مداوم و مصرانه از پایبندی به پادمان‌های آژانس امتناع ورزیده است، نیازمند رویکرد بی‌طرفانه و حرفه‌ای آژانس می‌باشد. این رژیم که منبع اصلی بی‌ثباتی و ناامنی در منطقه و همچنین تهدیدی برای صلح و امنیت بین‌المللی است، باید برنامه سلاح‌های کشتار جمعی خود را کنار بگذارد و بدون پیش شرط و تاخیر بیشتر، به معاهده عدم اشاعه بپیوندد. نیازی به گفتن نیست که شفاف سازی درخصوص این فعالیت‌ها و برنامه‌های هسته‌ای، مطمئناً اعتبار و حرفه‌ای بودن آژانس را تقویت می‌کند.

در پایان، جمهوری اسلامی ایران آماده است تا به تلاش ها و همکاری خود با دیگران در جامعه بین المللی ادامه دهد تا چندجانبه گرایی و دیپلماسی را به مرکز روابط بین الملل بازگرداند. برای این منظور، راهی جز متحد شدن و پایان دادن به رفتارهای مخرب دولت فعلی ایالات متحده، به خاطر منافع همه ما در جامعه بین المللی، وجود ندارد.؛